

12.6.2024

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 12.6.2024 hyväksynyt seuraavat kullanhuuhdontaluvan siirtoa koskevat hakemukset

Luvanhaltija:	Timo Soini, Hannele Loukia
Siirron saaja:	Sami Heimonen, Jukka Koistinen
Lupatunnus:	HL2019:0040
Alueen sijainti:	Inari, Palsinoja

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 22.7.2024.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhdontaluvat>

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN SIIRROSTA

Luvanhaltija: Timo Soini, Hannele Loukia
Siirron saaja: Sami Heimonen, Jukka Koistinen
Vireilletulopvm: 13.3.2024

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kaivoslain (621/2011) nojalla kullanhuhdontaluvan lupatunnus HL2019:0040 siirron Sami Heimoselle ja Jukka Koistiselle.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan siirrolle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Kaivoslaki (621/2011) 46 § ja 73 §.

Kullanhuhdontaluvan haltijalla on tässä luvassa mainitulla kullanhuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhdonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 7,0 ha
Alueen nimi: Sinirinta
Sijainti: Inari, Palsinoja
Luvan voimassaolo:
Kullanhuhdontalupa on voimassa 20.4.2025 saakka.

Lupamääräykset

Kullanhuhdontaluvan (liite 2) lupamääräykset siirtyvät tämän päätöksen myötä koskemaan siirron saajaa sellaisenaan.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 315 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 74 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä liitteineen toimitetaan siirron saajalle.

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Sami Mantere, puh. 029 5052 263, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Sami Mantere ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus
Liite 2. Kopio lupapäätöksestä

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 22.7.2024.

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa

asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

Ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa
12.6.2024

Ylitarkastaja Sami Mantere
12.6.2024

21.4.2021

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) perusteella 21.4.2021 kullanhuuhtontalupaa koskevan päätöksen (5 kpl)

Hakijat: Jarmo Raappana

Lupatunnus: HL2014:0021

Alueen sijainti: Inarin kunta, Harrijoki, 4,8 ha

Hakijat: Markus Vuorisalo

Lupatunnus: HL2014:0027

Alueen sijainti: Sodankylän kunta, Pikku Suksivaara, 6,9 ha

Hakijat: Jyrki Martikkala

Lupatunnus: HL2014:0040

Alueen sijainti: Inarin kunta, Köysivaara, 4,9 ha

Hakijat: Timo Soini, Hannele Loukia

Lupatunnus: HL2019:0034

Alueen sijainti: Inarin kunta, Palsinoja, 7,0 ha

Hakijat: Timo Rautakoski, Timo Keskisipilä

Lupatunnus: HL2020:0034

Alueen sijainti: Inarin kunta, Palsinoja, 0,9 ha

Päätöksiin saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 28.5.2021.

Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Kuulutus ja päätös ovat nähtävänä 21.4.2021 – 28.5.2021 Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kullanhuuhtontaluvat>

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 000

Kuulutettu 21.4.2021

Pidetään nähtävänä 28.5.2021 asti

Soini Timo

PÄÄTÖS KULLANHUHDONTALUVAN MYÖNTÄMISESTÄ

Kullanhuuhdontalupahakemus

Hakija: Timo Soini, Hannele Loukia
Vireilletulopvm: 6.9.2019
Etuoikeuspvm: 6.9.2019
Hakemuksen tarkoitus: Kullanhuuhdonta valtion omistamalla alueella.
Kaivoslain (621/2011) 4 luvun 22 §:n mukaan kullanhuuhdontaan valtion omistamalla alueella on oltava kaivosviranomaisen lupa.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto myöntää kaivoslain (621/2011) nojalla edellä mainituille hakijoille kullanhuuhdontaluvan lupatunnuksella HL2019:0040

Perustelut: Hakijat ovat osoittaneet, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä kaivosviranomaisen selvityksen (liite 3) perusteella luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.
Kaivoslaki (621/2011) 45 § ja 50 §.

Kullanhuuhdontaluvan haltijoilla on tässä luvassa mainitulla kullanhuuhdonta-alueella yksinoikeus etsiä ja kartoittaa maaperässä esiintyvää kultaa, ottaa talteen ja hyödyntää maaperässä esiintyvää kultaa huuhtomalla sekä ottaa talteen ja hyödyntää huuhtonnan sivutuotteena irtomaasta löytyvät platinahiput sekä jalo- ja korukivet.

Kullanhuuhdonta-alueen tiedot

Pinta-ala: 7,0 ha
Alueen nimi: Sinirinta
Sijainti: Inari, Palsinoja, Metsähallituksen hallinnoima valtionmaa, metsätalousalue.
Alueen sijainti ja rajat ilmenevät tämän päätöksen liitetystä kartasta (liite 2)

Päätöksen täytäntöönpano

Kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen ja luvassa määrätty vakuus on asetettu. Jos kullanhuuhdontalupaan perustuvat toimenpiteet edellyttävät muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on lainvoimainen tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Toiminta alueella voidaan aloittaa lapiokaivuna muutoksenhausta huolimatta tämän lupapäätöksen ehtoja noudattaen. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta annetun määräyksen.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 169 §

Luvan saajat ovat hakemuksen yhteydessä hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta lapiokaivuna. Kun huomioidaan alueen sijainti ja täytäntöönpanomääräyksen nojalla suoritettavan toiminnon määrä, voidaan todeta, että toiminnan aloittaminen lapiokaivuna lupaehtojen mukaisesti ei aiheuta alueella sellaisia muutoksia, että se tekisi mahdollisen muutoksenhaun tarpeettomaksi.

Lupamääräykset

Päätöksen voimassaolo:

Kullanhuuhdentalupa on voimassa neljä (4) vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika luvan voimassaololle, koska kullanhuuhdonnan ei katsota aiheuttavan yleiselle tai yksityiselle edulle sellaista vahinkoja tai haittaa, että luvan voimassaoloaikaa olisi lyhennettävä.

Menetelmät:

Tämä lupa oikeuttaa lapio- ja koneellisen kullankaivun harjoittamiseen lupa-alueella. Suunniteltu kaivumäärä on enintään noin 3000m³ vuodessa.

Perustelut: Lupahakemuksen mukaisesti. Haetun mukaiseen toimintaan vaaditaan myös ympäristönsuojelulain mukainen lupa.

Kullanhuuhdonta-alueen kunnossapito

Kullanhuuhdonta on rajoitettava välttämättömiin toimenpiteisiin. Kullanhuuhdentaluvan nojalla tapahtuvasta toiminnasta ja muusta kullanhuuhdonta-alueen käytöstä ei saa aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luontoesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muille lähistöllä olevien alueiden käyttötarpeille haittaa tai vahinkoa eikä vahinkoa alueella sijaitseville kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuksille ja niiden pihapiirille. Kullanhuuhdentaluvan haltijoiden on pidettävä kullanhuuhdonta-alue sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää turvallisuuden vaatimukset eikä haitallisia ympäristövaikutuksia, kuten esimerkiksi maa-aineksen kulkeutumista vesistöön luvanmukaisen toiminnan johdosta aiheudu.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 24 §.

Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentäminen

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on estettävä porojen joutuminen jyrkkäreunaisiin kaivukuoppiin kaivukauden aikana ja kaivukauden jälkeen luiskattava tai merkittävä kaivannot siten, ettei niistä aiheudu vaaraa alueella liikkuville poroille tai porotalouden harjoittajille. Lupa-alueelle ei saa virittää puiden väliin naruja tai muuta vastaavaa, joka voi aiheuttaa vaaratilanteita alueella mahdollisesti liikkuville. Mahdolliset kuopat on merkittävä riittävän näkyvästi heijastinkepein. Toiminta-aikana alueella mahdollisesti laiduntaville poroille ei saa aiheuttaa häiriötä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 50 §.

Alue kuuluu Ivalon paliskunnan alueeseen. Lupamääräyksessä mainituilla toimenpiteillä vähennetään kullanhuuhdonnasta poronhoidolle aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Myös tämän luvan muissa lupamääräyksissä kielletään olennaisen haitan aiheuttaminen muille elinkeinoille sekä määrätään aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaamisesta. Alueen läheisyydessä ei ole erityisiä porotalouden rakenteita.

Saamelais- ja koltta-asioihin liittyvät määräykset

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on huolehdittava, ettei toiminnasta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa aiheudu sellaista haittaa, joka olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Mikäli olennaista haittaa aiheutuu, toiminta on keskeytettävä ja aiheutunut haitta korjattava välittömästi.

Perustelut: Alue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella. Annetuissa lausunnoissa esiin tulleet saamelaiselinkeinojen harjoittamiseen ja saamelaiskulttuurin ylläpitämiseen liittyvät yksilöidyt asiat on otettu huomioon tämän luvan muissa lupamääräyksissä, erityisesti saamelaiskulttuurin kannalta tärkeänä pidettävään poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on huomioitu lupamääräyksessä poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Kullanhuuhdonta koskeva selvitysvelvollisuus

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden tulee vuosittain toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle selvitys talteen otetun kullan ja käsitellyn irtomaan määrästä sekä rakentamisesta kullanhuuhdonta-alueella ja muusta alueen käytöstä.

Selvityksen tulee sisältää:

- 1) talteen otetun kullan määrä grammoina
- 2) käsitellyn irtomaan määrä irtokuutiometreinä
- 3) käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät
- 4) kullanhuuhdonta-alueella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyöpäivinä
- 5) työskentelyaika kullanhuuhdonta-alueella
- 6) tehdyt maisemointi- ja jätehuoltotoimenpiteet

Selvitys on jätettävä kaivukautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 28 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 9 §.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma ja sen noudattaminen

Kullanhuhdontaluvan haltijoiden on noudatettava viranomaiselle toimittamaansa kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 25 §. Kullanhuuhtoja on velvollinen huolehtimaan maa- ja kivennäisjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Vakuus

Kullanhuhdontaluvan haltijoiden on asetettava lapiokaivun osalta 2000 euron suuruinen pankkitalletusvakuus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneen vahingon ja haitan korvaamista sekä kaivoslain mukaisten jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Ennen mahdollisen konekaivun aloittamista vakuus on nostettava 3500 euron suuruiseksi

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 107 §

Vakuus määräytyy hakemuksessa esitetyn kaivumenetelmän ja alueen ominaisuuksien perusteella.

Alueella on suunniteltu harjoitettavan lapio- ja konekaivua. Alue on helposti saavutettavissa. Alueelle on haettu lupaa rakennelmalle.

Ilmoitus kultanhuhdonta-alueen maastotöistä

Kullanhuhdontaluvan haltijoiden on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti alueen hallinnasta vastaavalle Metsähallitukselle sekä alueen paliskunnalle ja saamelaiskäräjille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maastotöitä koskevassa ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- 1) töistä vastaavan henkilön nimi sekä yhteystiedot;
- 2) arvioitu maastotöiden aloitusajankohta ja kesto;
- 3) tarkempi selvitys, mitä maastotöitä tehdään sekä mitä työmenetelmiä ja koneita käytetään;
- 4) arvio toimenpiteiden määrästä;
- 5) alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärä;
- 6) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön;
- 7) tarvittaessa selvitys muista seikoista, joilla voi olla merkitystä.

Maastotöitä koskevaan ilmoitukseen on liitettävä kartta, johon on merkitty alue, jolla maastotöitä tullaan tekemään. Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuukautta ennen maastotöihin ryhtymistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 27 §, Asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 7 §.

Jälkitoimenpiteet

Kun kullanhuuhdontalupa on rauennut tai peruutettu, on kullanhuuhdontaluvan haltijoiden saatettava kullanhuuhdonta-alue välittömästi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava rakennukset ja rakennelmat sekä laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen ja maisemallisesti tyydyttävään tilaan. Kullanhuuhdontaluvan haltijan on tehtävä viipymättä kirjallinen ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ja Metsähallitukselle, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään vuoden kuluttua luvan raukeamisesta tai peruuttamisesta. Ilmoituksen tulee sisältää tieto jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 29 §.

Korvaus alueen hallinnasta vastaavalle viranomaiselle

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on suoritettava Metsähallitukselle vuotuista korvausta 50 euroa hehtaarilta. Kullanhuuhdontakorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun kullanhuuhdontalupa on tullut lainvoimaiseksi tai kaivosviranomaisen on antanut määräyksen päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava viimeistään 15 päivänä maaliskuuta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 102 §

Vahinkojen ja haittojen korvaaminen kullanhuuhdonta-alueella

Kullanhuuhdontaluvan haltijoiden on korvattava kullanhuuhdonta-alueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 103 §.

Luvan muuttaminen

Mikäli kullanhuuhdontaa koskevien toimenpiteiden määrässä, laadussa tai aikataulussa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa, on luvan haltijoiden haettava kullanhuuhdontaluvan muuttamista kaivosviranomaiselta.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 69 §.

Luvan jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa, tulee hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. Hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat

selvitykset alueella harjoitetun toiminnasta ja siitä, että alueella on edelleen edellytyksiä löytää kultaa.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 66 §, asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 27 §.

Rakentaminen

Alueelle saa rakentaa enintään 16m² siirrettävän, kevytrakenteisen rakennelman.

Perustelut: Kaivoslaki (621/2011) 26 §.

Hakemuksen mukaisesti. Luvan saajien toiminta huomioiden rakennelmaa voidaan pitää kaivoslain tarkoittamana, välttämättömänä rakennelmana.

Maastoliikenne

Kullanhuuhdonta-alueella ja sen ulkopuolella tapahtuva maastoliikenne edellyttää maastoliikennelain mukaisen luvan maanomistajalta.

Perustelut: Maastoliikennelaki (1710/1995) 2 luku 4§

Lupahakemuksen käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut hakemuksesta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sekä Inarin kunnan ilmoitustauluilla. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 19.2.2020.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Ivalon paliskunnalle 20.1.2020
Ivalon paliskunta ei ole antanut lausuntoaan hakemuksesta
- 2) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Metsähallitukselle 20.1.2020
Metsähallituksen lausunto 11.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa koskien Timo Soinin ja Hannele Loukian kullanhuuhdontalupahakemusta HL2019:0040. Haettu alue sijaitsee Palsinojaan idästä laskevan ns. Multatunturinojan molemmilla puolilla, Hammastunturin erämaa-alueella Inarin kunnassa. Haetulla alueella (7.0 ha) on tarkoitus harjoittaa koneellista kullankaivua. Käsiteltävä maamäärä on hakijan mukaan noin 3000 m³ vuodessa. Kaivutyö tehdään kahdella noin 10 ja 30 tonnin kaivinkoneella. Alueella ei ole voimassa olevaa ympäristölupaa. Alueelle haetaan myös toimeenpanolupaa lapiolla tehtävään kaivutyöhön.

Haetulta alueelta ei tällä hetkellä tunneta uhanalaisten petolintujen pesäreviirejä eikä uhanalaisten kasvilajienhavaintoja Hertta, LajiGis tai laji.fi -tietokannoissa. Alueelta ei ole myöskään tiedossa uhanalaisia tai erityistä huomiota vaativia luontotyyppisiä.

Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännöksiä,

rakennusperintökohteita tai muita kulttuuriperintökohteita. Muinaismuistolain suojaamat kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan mahdollinen muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Saamelaismuseolle Siidalle, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet, kuten merkittävät nuoremmat kullankaivun historiaan liittyvät jäännökset, tulee ottaa huomioon maankäytössä

Hakijan esittämistä tiedoista poiketen alue ei ole Pohjois-Lapin maakuntakaavassa eikä Ivalon alueen yleiskaavassa merkitty merkinnällä M1- metsä ja porotalousvaltainen alue vaan merkinnällä Se - erämaa- alue, mikä tarkoittaa erämaailalla (62/1991) perustettua aluetta.

Hakijan esittämistä tiedoista poiketen hakemusalue ei ole metsätalousaluetta, vaan kokonaisuudessaan Metsähallituksen Lapin Luontopalvelujen hallinnassa.

Hakija on ilmoittanut, että alueelle tuodaan 35 m² siirtolava-alustainen parakki konekaivutyömaata varten. Metsähallitus toteaa, että rakennelma vaatii kaivosviranomaisen luvan sekä rakennus-/ toimenpideluvan Inarin kunnalta.

Metsähallitus pyytää kaivosviranomaista lupaharkinnassaan huomioimaan myös sen, että Ivalojokeen laskevan Palsinojan vaikutusalueella on jo useita konekaivajia ja vuosittaiset kaivumäärät liikkuvat useissa kymmenissä tuhansissa kuutiometreissä. Kaivutoiminnan yhä lisääntyessä myös riski ympäristön ja etenkin vesistöjen pilaantumiselle kasvaa

Metsähallitus pyytää kuitenkin Turvallisuus - ja kemikaalivirastoa muistuttamaan kaivajaa seuraavista asioista mahdollisen kullanhuuhtontaluvan myöntämisen yhteydessä:

- Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraalainesta eikä ravinteita. Maa-ainesten pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittävällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla. Koneellisessa kullankaivussa on noudatettava ympäristöluvan ehtoja.
- Kaivutyöhön liittyvä leiriytyminen ja muu toiminta tulee tapahtua kullanhuuhtonta-alueen sisäpuolella.
- Mahdollisille pyörien päällä oleville rakennelmille (mainittu myös lupahakemuksessa) on hankittava etukäteen kaikki tarvittavat luvat.

- Kaivukauden päättyessä on jyrkät kaivantojen reunat luiskattava. Reunat on myös merkittävä maastoon riittävän näkyvästi. Näillä toimenpiteillä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään vahinkoja.

Metsähallituksen kanssa on sovittava mm. seuraavista asioista:

- Pystypuiden kaataminen on kielletty. Mikäli kullanhuuhdonta-alueella on puustoa tutkimustyön esteenä, on puiden poistamisesta sovittava ennakkoon. Metsähallitus myy tarvittaessa maapuuta polttopuiksi.
- Ajoneuvoilla liikkuminen metsäautoteiden ulkopuolella vaatii Metsähallituksen maastoliikenneluvan.

Metsähallitus katsoo, että kullanhuuhdontaluvan saaja on kaikilta osin vastuussa Metsähallitukselle ja/tai kolmannelle osapuolelle kaivutoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Lausuntopyynnössään Tukes pyysi samalla kaivoslain 38 §:n nojalla myös Metsähallituksen perusteltua näkemystä alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan huomioiden alueen läheisyydessä olevat muut vastaavat luvat ja muut maankäyttömuodot.

Hallituksen esityksessä kaivoslaista todetaan, että arvioinnissa olisi lähinnä tarpeen kiinnittää huomiota saamelaiskulttuurin kannalta tärkeään pidettävään poronhoitoon kohdistuviin vaikutuksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 4. helmikuuta 2015 (taltionumero 275, Saamelaiskäräjien valitus ympäristölupa-asiassa, joka koski koneellista kullankaivua) todetaan seuraavasti: "Nyt puheena olevassa asiassa on kysymys pienessä mittakaavassa tapahtuvasta kullankaivusta alueella, jota käytetään tähän tarkoitukseen vain osa vuottaja silloinkin tiukkojen lupamääräysten puitteissa. Sanotulla toiminnalla ei aiheuteta haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle, metsästykselle tai ympäröivälle luonnolle jäävät hyvin paikallisiksi."

Kyseisen kullanhuuhdontalupahakemuksen osalta Metsähallitus viittaa edellä mainittuun korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen.

Metsähallitus toteaa kuitenkin, että kaikkien Saariselkä-Kuttura-Ivalojoiki - alueen kullanhuuhdontalupa-alueiden yhteisvaikutuksia saamelaiskulttuurin harjoittamiselle Metsähallituksen Luontopalvelut ei pysty saatavilla olevilla tiedoilla arvioimaan.

Inarin kunnan lausunto 22.1.2020

Hakemuksen osalta ei voimassa olevien kunnallisten kaavojen kannalta ole huomautettavaa.

4) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 20.1.2020

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 5.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskuksen lausuntoa yllämainitusta Timo Soinin ja Hannele Loukian kullanhuuhtonalupahakemuksesta Sinirinta HL2019:0040.

Alue sijaitsee Palsinojaan laskevan Multatunturiojan varrella Kivitasku HL2011:0005 kullanhuuhtonta-alueen ympärillä Inarin kunnassa. Alueen pinta-ala on n. 7 hehtaaria. Alueella ei ole ympäristölupaa. Kivitasku HL2011:0005 alueella on voimassa oleva ympäristölupa, joka mahdollistaa 900 kuution vuosittaisen kaivumäärän. Luvan haltijana on Timo Soini.

Toimintaa tehdään hakemuksen mukaan lapio- ja konekaivuna ja suunniteltu maankäyttö enintään 3 000 m³ vuodessa.

Haettavana olevalla kullanhuuhtonta-alueella ei Hertta-rekisterin Eliöt- tietokannan mukaan (SYKE) ole luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai petolinnun pesäreviirejä. (tilanne 4.2.2020)

Alueelta ei kaikilta osin ole tehty ympäristöhallinnon toimesta systemaattisia uhanalaisinventointeja, vaan tiedot perustuvat otantaluonteisiin inventointeihin ja kasviharrastajien ilmoittamiin esiintymätietoihin. Näin ollen alueella saattaa olla uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymiä, jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa.

Mikäli alueelta havaitaan edellä mainittuja lajeja, on huuhtontatoiminta järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta, kuten lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista. Tarvittaessa edellä mainitut laji- ja luontotyyppiesiintymät on rajattava huuhtonta-alueen ulkopuolelle, ellei esiintymien säilymistä voida turvata muilla toimenpiteillä.

Alue sijaitsee kokonaisuudessaan Hammastunturin erämaa-alueella.

Edellä mainitut seikat huomioiden Lapin ELY-keskus ei näe estettä kullanhuuhtontaluvan myöntämiselle. Koneellinen kullanhuuhtonta vaatii kuitenkin ympäristöluvan ja Lapin ELY -keskus ottaa ympäristöluvan hakemusvaiheessa kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin.

Koneellista kullankaivuuta ei saa aloittaa ennen kuin ympäristölupa on myönnetty ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt kullanhuuhtontaluvan ja päätökset ovat lainvoimaisia tai lupa toiminnan aloittamiseen myönnetään muutoksenhausta huolimatta.

5) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaiskäräjille 20.1.2020
Saamelaiskäräjien lausunto 19.2.2020

Aluksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa kullanhuuhtontalupahakemuksesta HL2019:0040, joka koskee koneellista kullanhuuhtontaa Sinirinta -nimisellä kullanhuuhtonta-alueella Inarin kunnassa Palsinojaan ja sen kautta Ivalojokeen laskevan Multatunturinojan varrella. Alue sijaitsee poronhoitolain 2 §:n tarkoittamalla erityisellä poronhoitoalueella Ivalon paliskunnassa ja saamelaiskäräjistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettulla saamelaisten kotiseutualueella. Alue sijaitsee niin ikään Hammastunturin erämaa-alueella.

Saamelaiskäräjien huomiot kullanhuuhtontalupahakemuksesta

Kaivoslain 50 §:n mukaan saamelaisten kotiseutualueelle kohdistuvalle kullanhuuhtonnalle ei saa myöntää lupaa, jos luvan mukainen toiminta yksin tai yhdessä muiden vastaavien lupien tai alueiden muiden käyttömuotojen kanssa olennaisesti heikentäisi edellytyksiä harjoittaa perinteisiä saamelaiselinkeinoja taikka muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria.

Kaivosviranomaisen toimittaman maankäyttöselvityksen mukaan Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 136 kappaletta lainvoimaisiakullanhuuhtontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 575 ha. Ivalon paliskunnan alueella on kaivoslain perusteella myönnettyjen lupien mukaan ollut vuonna 2019 oikeus kaivaa yhteensä noin 200 000 m³ maata.¹ Tuolloin Ivalon paliskunnan alueen kullanhuuhtontalupa-alueiden pinta-ala on ollut 515 ha. Tällä hetkellä kullanhuuhtontalupa-alueet ovat yhteispinta-alaltaan 575 ha, joten oletettavasti myös käsiteltävä maamäärä on kasvanut vuodesta 2019.

Hakemuksessa tarkoitettu alue sijaitsee Palsinojan alueella, jolla on korvaamaton merkitys Ivalon paliskunnan poronhoidolle kesälaidun- sekä vasomisalueena, koska se kuuluu suurelta osin Hammastunturin erämaa-alueeseen, jonka muuta maankäyttöä on rajoitettu. Kyseessä olevan alueen merkitys poronhoidolle näkyy mm. siinä, että koko paliskunnan poroista noin neljännes laiduntaa alueella kevästä syksyyn ja noin puolet paliskunnan kaikista vaatimista synnyttävät vasansa siellä. Palsinojan alueella on keskeinen merkitys niin ikään porojen kuljettamisessa, sillä kesällä porot kuljetetaan Palsinojan pohjois- ja länsipuolelta vasanmerkitystä varten Juurakkomaan aitaan, jolloin porot joutuvat ylittämään Palsinojan uoman. Porot ylittävät uoman kesällä ainoastaan tietyistä, niille luontaisista ja turvallisista paikoista, joista myös vastasyntyneet vasat pääsevät ylitse. Osa porojen luontaisista Palsinojan ylityspaikoista on jo jäänyt kullanhuuhtonta-alueiden alle, mikä on jo johtanut

siihen, etteivät porot itse pääse kulkemaan Palsinojan pohjois- ja itä- sekä sen etelä- ja länsipuolisten kesälaidunmaiden välillä.

Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa on tehty paljon tutkimusta maankäytön, ihmistoiminnan ja infrastruktuurin vaikutuksia porojen ja villipeurojen laidunten käyttöön. Tutkimukset osoittavat, että vaikka poro on puolikeisy eläin, sen laidunnukseen ja laidunalueiden valintaan vaikuttavat hyvin paljon myös laitumilla olevan muun maankäytön, ihmistoiminnan ja infrastruktuuriin aiheuttamat häiriöt. Lähes kaikissa tutkimuksissa on havaittu vapaana luonnonlaitumilla laiduntavien porojen välttävän ihmistoiminnan aiheuttamia häiriöitä, jotka voivat johtua maasto- ja tieliikenteestä, ihmisten ja koirien liikkumisesta maastossa, melusta, pölystä, hajuista ym. vaikutuksista. Riippuen häiriötyypistä, alueesta ja poronhoitotavoista, nämä välttämisalueet voivat olla hyvin laajoja. Saamelaiskäräjät huomauttaa, että Ivalon paliskunnan alueella on merkittävä määrä muuta maankäyttöä, kuten kullanhuuhtontaa, matkailutoimintaa sekä metsätaloutta, joka on pienentänyt ja pirstonut paliskunnan laidunalueita ja häirinnyt laidunrauhaa merkittävästi. Luonnonvarakeskuksen ja Suomen Ympäristökeskuksen TOKAT-hankkeessa tehtyjen laskelmien perusteella n. 34 km² paliskunnan pinta-alasta on jo muun maankäytön käytössä, ja sen häiriövaikutus kesällä ulottuu jopa noin 452 km² alueelle (17,8 % koko paliskunnan pinta-alasta).

Nyt kyseessä olevan kullanhuuhtontalupahakemuksen mukaan hakijalla on aikomus harjoittaa koneellista kullanhuuhtontaa alueella, jolla sitä ei ole aiemmin harjoitettu. Hakijalla ei ole alueelle voimassa olevaa ympäristölupaa. Hakijalla on tarkoitus käyttää toiminnassaan kahta tela-alustaista kaivinkonetta, josta toinen painaa noin 10 tn ja toinen 30 tn. Hakija on kuvannut, että toiminnan valmistelutyössä käytetään todennäköisesti suurempaa kaivinkonetta. Lisäksi hakijalla on aikomuksena tuoda alueelle siirtolava-alustaisen parakin (32m²) asumista varten.

Kaivosviranomaisen antamiin lukuihin nojaten Saamelaiskäräjät toteaa, että Ivalon paliskunnan alueella harjoitettava kullanhuuhtontatoiminta on jo laajamittaista luonnonvarojen käyttöä, joka kaivoslain 50 §:ssä tarkoitettulla tavalla yhteisvaikutustensa kautta heikentää olennaisesti saamelaisten edellytyksiä harjoittaa luontosidonnaisia perinteisiä saamelaiselinkeinoja, erityisesti poronhoitoa, kalastusta ja keräilyä. Nyt kyseessä olevan kullanhuuhtontalupahakemuksen osalta Saamelaiskäräjät toteaa sen aiheuttavan niin ikään yksin haittaa saamelaiselle poronhoidolle ulottamalla koneellista kullankaivua alueelle, jossa sitä ei ole aiemmin harjoitettu. Ottaen huomioon lisäksi sen, että hakijan aikomus on tuoda alueelle suurikokoinen asuinparakki, tulee toiminta lisäämään myös alueella asumisesta ja elämisestä aiheutuvaa melua ja liikennettä. Kaivinkoneiden ja asuinparakin tuominen erämaa-alueelle estää myös Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan erämaalain tarkoituksen toteutumisen alueella.²

Saamelaiskäräjät ei puolla koneelliseen kullanhuuhdontaan oikeuttavan luvan myöntämistä haetulle alueelle. Saamelaiskäräjät pyytää kaivosviranomaista kiinnittämään huomiota myös siihen, että hakijalla ei ole toiminnan edellyttämää ympäristölupaa.

¹ Sähköpostitse 4.4.2019 Tukesilta saatu tieto.

² Erämaalain 1 §:n mukaan erämaa-alueita perustetaan alueiden erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi.

6) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö Saamelaismuseo Siidalle 20.1.2020
Saamelaismuseo Siidan lausunto 18.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Saamelaismuseo Siidalta lausuntoa Timo Soinin ja Hannele Loukian kullanhuuhdentalupahakemuksesta HL2019:0040 Sinirinta. Saamelaismuseo Siida on saamelaisalueella toimivaltainen viranomaisen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä maiseman ja rakennusperinnön suojelun ja hoidon suhteen.

Kullanhuuhdentalupahakemusalue HL2019:0040 sijaitsee Inarin kunnassa, Kutturantien ja Ivalojoen välissä sijaitsevalla Ristiinamorostolla eli Multatunturilla, Palsinojaan kaakosta laskevan uoman varrella. Alue sijaitsee hakijan toisen alueen HL2011:0005 Kivitasku (noin 5 ha) ympärillä ja nousee osin kauemmas ojan uomasta. Palsinoja laskee Ivalojokeen. Kullanhuuhdentalupaa haetaan 4 vuodeksi koneelliselle kullankaivulle 7 ha alueelle. Vuosittainen kaivumäärä on enintään 3000 m³.

Hakemuksessa on mukana kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Hakijalla ei ole alueelle voimassa olevaa ympäristölupaa, mutta aikoo sellaista hakea myöhemmin. Lupahakemusalueelle kuljetaan olemassa olevaa metsäautotietä pitkin.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa lupahakemusalue HL2019:0040 on Hammastunturin erämaa-aluetta Se 6515. Hammastunturin erämaa-alueen kehittämisperiaatteena on, että alueen erämaaluonne säilytetään, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen tarpeet turvataan sekä kehitetään luonnon monipuolisen käytön edellytyksiä.

Lupahakemusalue HL2019:0040 sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella ja on poronhoitolain 2.2 § mukaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella, jolla maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa porotaloudelle. Alue on Ivalon paliskunnan poronhoitoaluetta.

Kulttuuriympäristö

Kullanhuuhdentalupahakemusalueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) eikä alueella tehtyjen kulttuuriperintöinventointien perusteella kiinteitä muinaisjäänöksiä tai merkittäviä historiallisen ajan rakennuksia tai niiden

jäännöksiä. Mikäli lupahakemusalueelta kuitenkin havaitaan merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta, kuten tulisijoja, kivirakennelmia tai pyyntikuoppia, työt on löytöpaikalla keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseo Siidan arkeologille.

Kulttuuriympäristö

Kullanhuuhdentalupahakemusalueella ei ole valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY), eikä siltä tunneta muinaismuistolaillla (295/1963) suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli lupahakemusalueelta havaitaan merkkejä muinaisen ihmisen toiminnasta, kuten tulisijoja, kivirakennelmia tai pyyntikuoppia, työt on löytöpaikalla keskeytettävä ja löydöistä on ilmoitettava museoviranomaisille, tässä tapauksessa Saamelaismuseo Siidan arkeologille

Saamelaismuseo Siida toteaa, että yksittäisenä lupahakemusalueena HL20190040 ei tässä laajuudessa uhkaisu alueen kulttuuriperintöarvoja. Palsinojan uomassa ja siihen laskevien sivuojien varrella on tällä hetkellä kymmeniä kultanhuuhdentalupa-alueita, jotka ulottuvat Annabellanojalta aina Ivalojoen suulle saakka. Palsinojan sivu-uomaan, jolla lupahakemusalue sijaitsee, ja sen pohjoispuolella sijaitsevan Selperinojan uomaan ja näiden ojen latvavesille on Kaivosrekisterin kartan mukaan (17.2.2020) osoitettu kahdeksan uutta kultanhuuhdentalupahakemusta ja yksi jatkolupahakemus. Yhdessä lupahakemusalueen HL2019:0040 kanssa nämä alueet muodostavat lähes 70 hehtaarin laajuisen kultanhuuhdentalupa-alueen, josta suurin osa on uutta kullankaivualuetta.

Saamelaismuseo Siida toteaa, että kultanhuuhdentalupahakemusten kokonaisvaltaiselle tarkastelulle on tässä tapauksessa selkeä tarve: yksittäiset lupahakemusalueet muodostavat suuren yhtenäisen alueen, lähes 70 ha ja kysymyksessä on alue, jossa ei ole aiemmin kaivettu kultaa.

Saamelaismuseo Siida huomauttaa, että ennen kuin kyseisiä Palsinojan sivu-uomien alueita aletaan luvittaa, 70 hehtaarin kokoisella alueella tulisi arvioida koneellisen kullankaivun vaikutuksia alueen luonnonympäristöön, kulttuuriympäristöön ja maisemaan.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia ja mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan selitys

Hakija on pyytänyt mahdollisuutta antaa selitys asiasta saatuihin lausntoihin.

Hakijan selitys 21.3.2020

Hakija kiittää mahdollisuudesta vastata kullanhuuhdonta-lupa-asiassa annettuihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin.

Hakija vastaa vastinepyynnössä Molkoselkä 20.2.2020 esitettyihin väitteisiin ja vaatimuksiin seuraavasti:

1. Esitettyihin asioihin liittyen suojele- tai muinaismuistoasioihin:

Hakija haluaa painottaa, että mikään asiasta lausunut taho ei ole esittänyt mitään sellaista lajeihin, luontotyyppeihin, muinaisjäännöksiin, kulttuurikohteisiin tai rakennusperintöön liittyvää, että olisi mitään perusteita vaatia asiassa lisäselvityksiä tai evätä haettu lupa näihin liittyvällä perusteilla.

2. Laajennetut kokonaistarkastelut:

Esitetyt väitteet jostakin laajemmasta kokonaistarkastelusta perustuvat väriin tietoihin, eikä niitä tule sen vuoksi ottaa huomioon lupatarkastelussa. Eri muistutuksissa viitataan epämääräisesti kymmenien tuhansien tai jopa satojen tuhansien maakuutioiden kaivumääriin – todellisuudessa koko Ivalon paliskunnan alueella 2018 kaivettiin kultamaata yhteensä 15616 m³ ja tästäkin vain osa tällä kulta-alueella.

Hakijan näkemyksen mukaan väärinymmärtäminen on tarkoituksellista ja sen tarkoituksena on vääristää ja liioitella alueen kaivun määrää ja vaikutuksia.

3. Uusien alueiden tulo kullankaivun piiriin:

Esitetyt väitteet uusien alueiden tulemisesta kullankaivun piiriin ovat väriä. Tämä haettu alue on ollut kullanhuuhdonta-alueita yli sadan vuoden ajan. Kaivutapa on vuosikymmenien aikana muuttunut ja aiemmin kannattamattomat tai huonosti kannattavat alueet ovat nykyisin täysin kannattavia. Tämän vuoksi samoja alueita kaivetaan tyypillisesti useita kertoja pitkän ajan kuluessa.

4. Vaikutus porotalouteen:

Hakija ei ole tietoinen, että nyt kyseessä olevan alueen läpi kuljetettaisiin poroja. Hakija on toiminut alueella vuodesta 2012 saakka, eikä tällaista väitettä ole esitetty. Tämän perusteella hakija olettaa, että kun hänen aiempi lupa-alueensa ei ole aiheuttanut ongelmia, ei sen ympärille haettu kapea laajennuskaan ongelmia lisää. Väitteitä porojen väistämisa-alueista hakija pitää outoina: Esitettyjen karttojen mukaan myös sellaiset alueet, millä ei kaiveta kultaa, aiheuttavat porojen välttelyä. Hakija arvioi tämän hankkeen taloudellisen vaikutuksen porotaloudelle olevan joitakin senttejä tai enintään joitakin kymmeniä senttejä vuodessa. Siitä johtuvat kulttuuriset vaikutukset ovat samassa suhteessa.

5. Hakijan rakennuspaikka:

Hakija on tietoinen kunnan rakennusjärjestyksessä olevasta 16 m² suosituksesta ja muuttaa hakemuksessaan olevaa enimmäispinta-alaa ja pyytää kaivosviranomaisesta merkitsemään lupapäätökseen enintään 16 m² siirrettävän rakennelman tai asuntovaunun.

Hakija toteaa, että Metsähallitus ei vastineessaan vastusta tällaisen perustamista lupapäätökseen, vaan nimenomaan edellyttää/esittää sen merkitsemistä lupapäätökseen. Hakija hakee Inarin kunnalta päätöksen jälkeen rakennusjärjestyksen mukaista menettelyä ko. rakennelmalle.

Päätösmaksu

Päätösmaksu 640 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Maksua määritettäessä on huomioitu maksuasetuksen mukaan peritty 20% ennakkomaksu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Lupapäätös liitteineen toimitetaan hakijalle. Päätös toimitetaan niille kunnille, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja muille tahoille, joille on asian käsittelyn aikana annettu tieto ja joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös saamelaiskäräjille, jos se kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle tai se koskee kaivoslain 38 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta, sekä paliskunnalle, mikäli se kohdistuu erityiselle poronhoitoalueelle. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaivosviranomaisen verkkosivuilla (www.tukes.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan toiminnan vaikutusalueen kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Lisätietoja

Lisätietoja tarvittaessa kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 5052 117

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pasi Molkoselkä ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

LIITTEET

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Kartta alueesta (1:10 000)

Liite 3. Selvitys kullanhuuhtontaluvan myöntämisen esteistä

Liite 4. Ohjeet vakuuden asettamiseen

Liite 5. Panttaussitoumus

TIEDOKSI

Inarin kunta

Ivalon paliskunta

Lapin Ely-keskus

Metsähallitus

Saamelaiskäräjät

Saamelaismuseo Siida

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksi saaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 28.5.2021

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- 4) valittajan nimi ja kotikunta
- 5) postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- 3) asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800 (vaihde)

*Ristiinamorosto eli
Multatunturi*

Selvitys kullanhuuhdontaluvan HL2019:0040 mahdollisista myöntämisen esteistä

Yleistä kullanhuuhdonnasta

Kullanhuuhdonta on ollut pienenevä maankäyttömuoto koko 2000-luvun ajan. Esimerkiksi vuonna 2000 kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia on ollut voimassa yli 400, kun tällä hetkellä vastaava määrä on 319. Hakemuksia on vireillä 149. Hakemuksista 20kpl on jatkohakemuksia tällä hetkellä voimassa oleville luville ja yhteensä 51 hakemusta on jatkohakemuksia hakemushetkellä voimassa olleille luville. Hakemuksista 17 kpl ja voimassa olevista luvista 42 kpl liittyy 30.6.2020 lakanneisiin kaivosoikeuksiin, joihin kaivosoikeuden haltijoilla on ollut kaivoslain 182 §:n mukaan oikeus hakea kullanhuuhdontalupaa (lähde: Kaivosrekisteri 8.4.2021).

Kullanhuuhdonnan mahdollinen vaikutus saamelaiskulttuuriin selvitetään paliskunnittain, koska poronhoito on tärkeä osa saamelaiskulttuuria ja se on alueiden käytön kannalta herkkä elinkeino. Koska paliskuntien alueet on selkeästi rajattu aidoilla, kaivoslain mukaisen kullanhuuhdonnan vaikutukset saamelaiskulttuurille rajoittuvat pääasiallisesti sen paliskunnan alueeseen, jolla kullanhuuhdontaa harjoitetaan.

Kullanhuuhdontaluvan nojalla ei saa harjoittaa toimintaa, joka vaikuttaa vesistöön. Mikäli tällaista toimintaa on suunniteltu lupa-alueella harjoitettavan, tulee toimintaan olla ympäristö- tai vesilupa. Näissä luvissa toimivaltainen viranomainen on Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Lupa-alueen kuvaus

Kullanhuuhdontalupa-alue HL2019:0040 (7,0ha) sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle, Palsinojan läheisyyteen, Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimalle Hammastunturin erämaa-alueelle.

Ivalon paliskunnan alueelle sijoittuu 142 kpl lainvoimaisia kullanhuuhdontaan oikeuttavia lupia, pinta-alaltaan yhteensä noin 600 ha. Näistä kyseisen lupahakemuksen läheisyyteen (2 km säteellä alueesta) sijoittuu 29 kpl, 129 ha. Alueen lähistöllä olevat lupa-alueet ovat olleet pääsääntöisesti kullanhuuhdontakäytössä vuosikymmenien ajan. Pinta-alallisesti noin 75 % voimassa olevista luvista luvan haltija on jo aiemmin omistanut oikeuden huuhtoa kultaa kyseisellä alueella.

Alueen läheisyydessä on vireillä myös 9 kpl kullanhuuhdontalupahakemuksia pinta-alaltaan 63,1ha.

Luvan mukaisen toiminnan kuvaus

Alueelle on haettu lupaa lapio- ja konekaivun harjoittamiseen. Vuotuinen kaivumäärä on suunniteltu olevan suurimmillaan enintään 3000m³. Toiminta vaatii kullanhuuhdontaluvan lisäksi ympäristönsuojelulain mukaisen luvan.

Muut häiritsevät alueiden käyttömuodot hakemuksessa tarkoitettulla alueella ja sen läheisyydessä

Alue on erämaalain (62/1991) mukainen erämaa-alue, jonka hoidossa ja käytössä on noudatettava hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Koko Hammastunturin erämaa-alueella on 28 kpl vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joista 16 kpl liittyy porotalouteen. Kullanhuudonta-alueen läheisyydessä ei ole yhtään voimassa olevaa muuhun alueiden käyttömuotoon liittyvää sopimusta.

Yleisesti vuokra- ja käyttöoikeussopimuksista ja niiden myöntämisestä Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan seuraavaa:

Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen

- 1.) Metsähallitus jatkaa voimassa olevia käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia edellyttäen, että niiden käyttötarkoitus ei muutu erämaalain vastaiseksi.
- 2.) Metsähallitus voi luovuttaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) mukaisia erityisen etuuden käyttöoikeuksia tukikohdan sijoittamista varten. Hakijan tulee täyttää rahoituslain kriteerit. Hakijan on oltava kuntalainen.
- 3.) Kalastuksen tai metsästyksen (muut kuin luontaiselinkeinojen harjoittajat) perusteella uusia tukikohtapaikkoja ei myönnetä.
- 4.) Poronhoidon tarpeisiin voidaan tehdä käyttöoikeus- ja vuokrasopimuksia. Uusien poroaitojen riistaturvallisuutta parannetaan mahdollisuuksien mukaan.
- 5.) Vanhoille käyttöoikeussopimuksettomille rakennuksille voidaan tehdä omistajan hakemuksesta käyttöoikeussopimus, mikäli rakennus on rakennettu ennen erämaalain voimaantuloa 1991, rakennus on asumiskelpoinen, rakennuksen omistaja on kuntalainen ja omistaja käyttää rakennusta metsästyksen, kalastuksen tai keräilyn tukikohtana. Rakennukselle on lisäksi hankittava kunnan myöntämä rakennus- tai toimenpidelupa.

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelman tarkistamisen kaudelle 2006-2010 yhteydessä Metsähallitus on päättänyt, että erämaa-alueiden metsien hakkuista luovutaan, joten alueella ei harjoiteta metsätaloutta.

Pysyvien teiden rakentaminen on erämaa-alueelle laissa kielletty.

Lupa-alueen läheisyydessä ei ole retkeilyreittiä eikä erityistä retkeilykohdetta.

Hammastunturin erämaa-alue on kuntalaisille merkittävä perinteinen metsästysalue. Lupametsästyspaine on alueella vähäinen. Metsästyspaine (kuntalaiset+lupametsästäjät) lupametsästysalueilla on ollut enimmillään 1,4 metsästysvuorokautta/km². Metsästys ajoittuu syksyyn, jolloin kullanhuudontatoiminta ei ole enää niin aktiivista.

Kun huomioidaan edellä kerrotut tosiseikat, kullanhuudontaluvassa annetut määräykset ja kaivoslaissa sekä muussa lainsäädännössä annetut velvoitteet, voidaan todeta, että toimittaessa lupamääräysten mukaisesti kullanhuudontaluvan HL2019:0040 oikeuttamat toimenpiteet eivät yksin taikka yhdessä muiden vastaavien lupien ja edellä kuvattujen muiden maankäyttömuotojen kanssa heikennä olennaisesti saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan. Yhteisvaikutusta arvioidessa on huomioitu lausunnoissa esiin tulleet seikat sekä alueiden ja toimintojen kokonaismäärä, sijainti ja toiminta ja ympäröivän toiminnan vakiintunut taso. Alueen lähistöllä on harjoitettu kullanhuudontatoimintaa vuosikymmenien ajan.

Lisäksi alue ja toiminta-aika on rajattu toimintaan tarvittavan lupien lupaehdot kyseisellä lupa-alueella turvaavat sen, että toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ovat ajalliselta kestoaltaan ja sijainniltaan rajallisia, eivätkä olennaisesti haittaa saamelaisten oikeutta harjoittaa kulttuuriaan.

Hakijat ovat myös osoittaneet olevansa kelpoisia hakemaan kullanhuuhtontalupaa, eikä heidän aiemmasta toiminnastaan toisella lupa-alueella ole tullut esiin sellaisia seikkoja, että luvan myöntämiselle olisi esteitä. Myöskään selvitysten ja saatujen lausuntojen perusteella alueella ei ole muitakaan kaivoslaissa mainittuja luvan myöntämisen esteitä.

Aineistoa:

Kaivosrekisterin karttapalvelu (www.kaivostoiminta.fi/kartta)

Erämaalaki (<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1991/19910062>)

Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma
(<https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2061>)

Retkeilyreitit ja rakenteet (<http://www.retkikartta.fi/>)

Ylä-Lapin luonnonvarasuunnitelma (<http://www.metsa.fi/ylalappi>)

Paliskuntain yhdistyksen ja Metsähallituksen välinen yhteistyösopimus

(<http://www.metsa.fi/documents/10739/58225d52-500f-481c-9cdc-82a6159f4be7>)